

Najnowsze wyniki badań

WWW.doktor.pl

Powszechne przekonanie, że lekarze są grupą zawodową nieinteresującą się internetem, jest błędne. Błędne jest również założenie, że z globalnej sieci korzystają wyłącznie najmłodszy medycy.

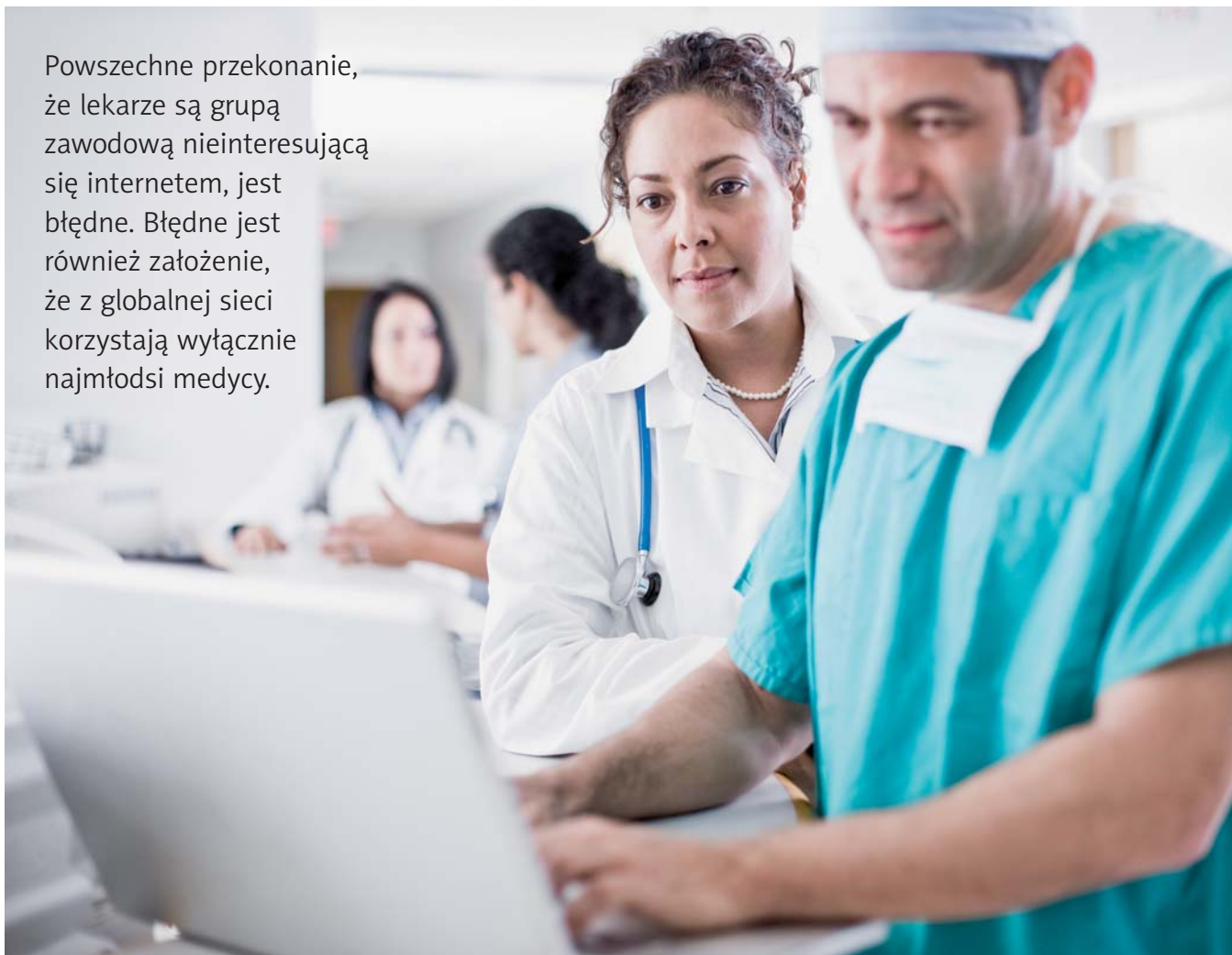

foto: Tim Pannell/Corbis

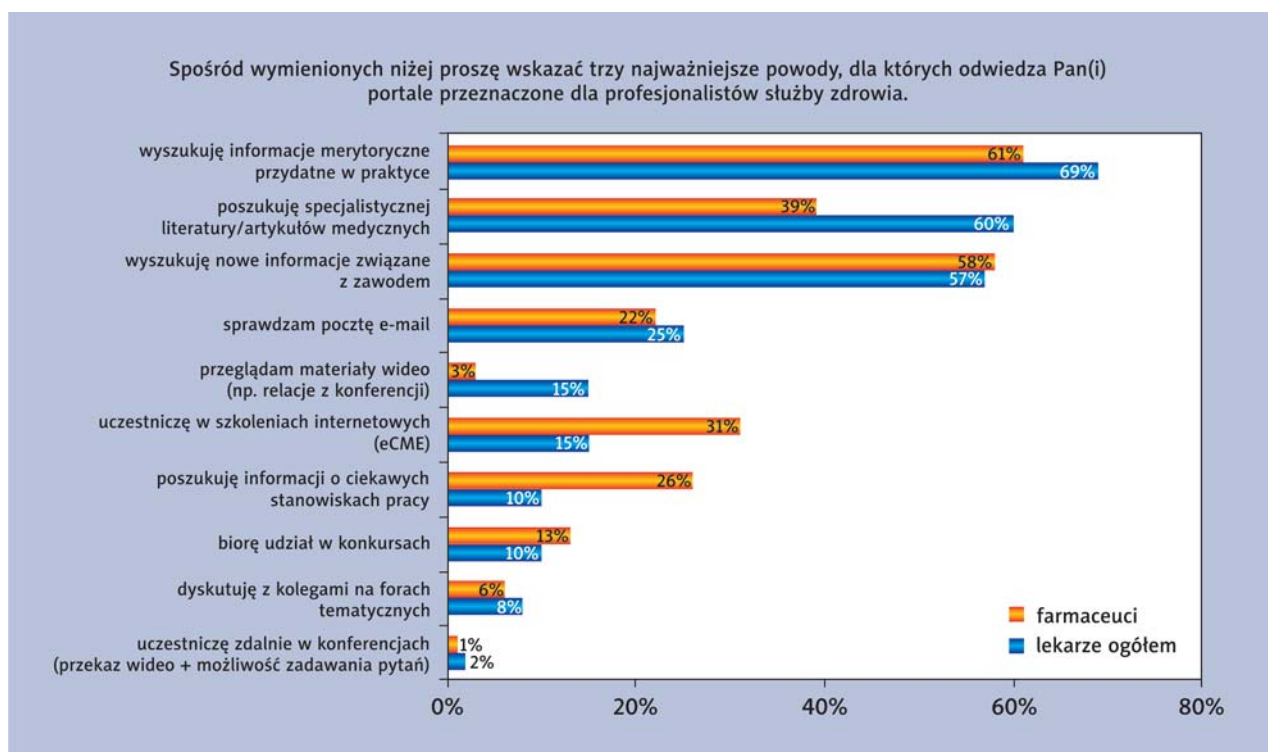
Jak dowodzą wyniki badań przeprowadzonych ostatnio przez GFK Polonia, lekarze i farmaceuci to grupy zawodowe najczęściej posługujące się internetem i jedne z najlepiej przygotowanych do wykorzystywania nowoczesnych narzędzi informatycznych. Według przewidywań, w roku 2015 po globalnej sieci surfować będzie 98 proc. specjalistów i 83 proc. lekarzy POZ. Dziś jest to odpowiednio 94 proc. i 76 proc. W miejscu pracy internetem posługuje się 89 proc. lekarzy specjalistów i farmaceutów. Wśród urządzeń służących do komunikacji największą popularnością wśród lekarzy cieszą się komputer stacjonarny (93 proc.), komputer przenośny (88 proc.) i telefon

komórkowy (46 proc.), 7 proc. lekarzy korzysta z urządzeń typu iPhone. Kryterium, które najprawdopodobniej przesądzi o sukcesie informatyzacji ochrony zdrowia, będzie wykorzystanie mobilnych urządzeń do prowadzenia elektronicznej dokumentacji medycznej oraz wystawiania elektronicznych recept i skierowań, dlatego poziom ich wykorzystywania przez środowisko medyczne może napawać optymizmem.

Do celów zawodowych

Optymizmem napawają również powody skłaniające środowisko medyczne do surfowania po inter-

Najważniejsze powody odwiedzania portali specjalistycznych

Źródło: GfK Polonia 2010. N = 982 (lekarze specjaliści N = 476; lekarze POZ = 297; farmaceuci N = 209)

necie. Ponad 80 proc. lekarzy za jego pośrednictwem dokształca się oraz pozyskuje informacje niezbędne w celach zawodowych. Z punktu widzenia czekających nas zmian związanych z elektronizacją dokumentacji medycznej najbardziej interesujące mogą być natomiast wskaźniki aktywności lekarzy dotyczące wykorzystania sieci do wymiany informacji oraz korzystania z usług on-line. Okazuje się, że mniej więcej 55 proc. z nich wymienia się informacjami na forach, 8 proc. dyskutuje na tematy zawodowe, a 10 proc. bierze udział w konkursach. Przynajmniej 17 proc. lekarzy to aktywni członkowie portali społecznościowych, tj. przynajmniej kilka razy w tygodniu uczestniczący w życiu społeczności internetowych.

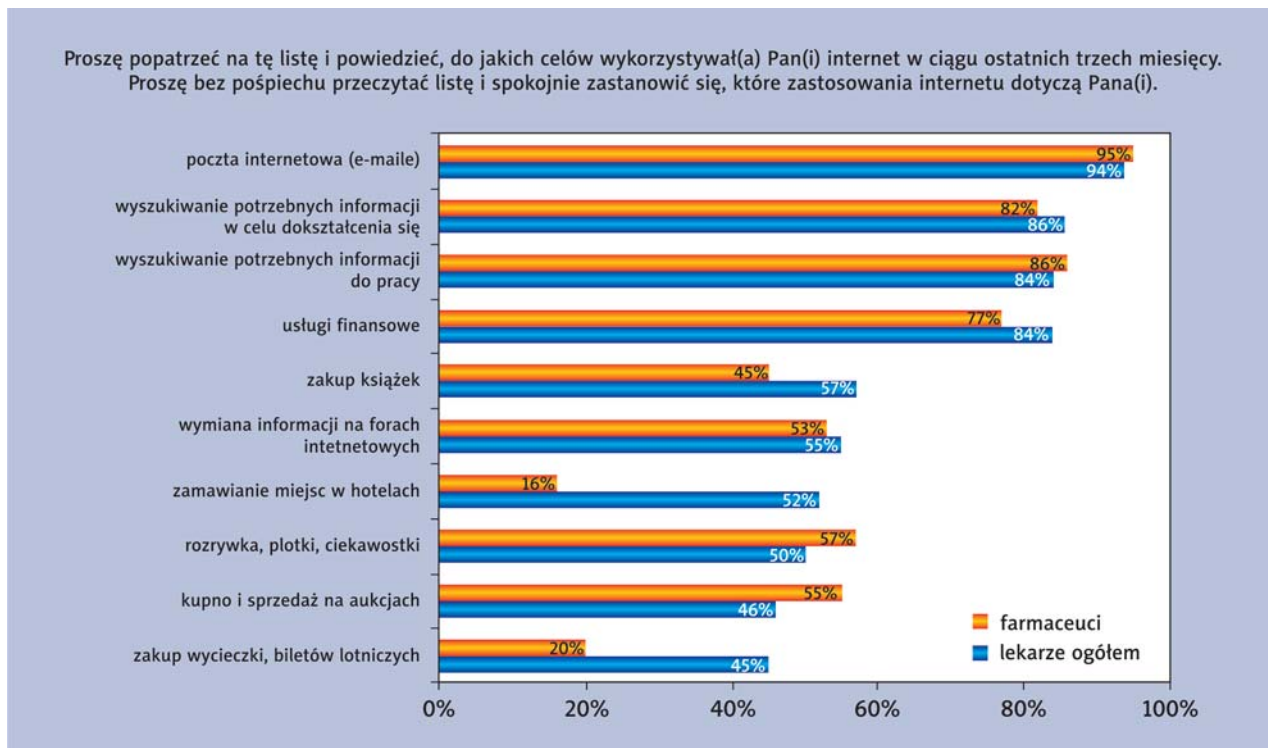
Z elektronicznych usług finansowych (bankowość internetowa) korzysta 84 proc. lekarzy, a 46 proc. na aukcjach w sieci kupuje i sprzedaje towary. Nieco rzadziej lekarze szukają tam konkretnych informacji związanych z leczeniem, 8 proc. posługuje się przynajmniej kilka razy w tygodniu kalkulatorami dawek leków. Kilkanaście procent wykorzystuje internet do oceny wyników badań diagnostycznych i klinicznych, wyszukania opisu ciekawych przypadków medycznych, porównania zdjęć i ilustracji medycznych, a 23 proc. korzysta z wytycznych dotyczących stosowanych terapii.

Szkolenia raczej tradycyjne

Z badania wynika, że internetowe techniki doskonalenia zawodowego (konferencje, szkolenia internetowe) nie cieszą się zbyt dużą popularnością. Większość lekarzy woli tradycyjne metody. Co prawda 15 proc. przynajmniej raz brało udział w szkoleniach internetowych, ale tylko 2 proc. uczestniczyło w ostatnim półroczu przynajmniej raz w interaktywnej konferencji (przekaz wideo z możliwością zadawania pytań). W ciągu ostatnich 6 miesięcy specjaliści dokształcali się średnio na niemal czterech szkoleniach zrealizowanych metodami tradycyjnymi oraz na mniej niż jednym internetowym. W wypadku lekarzy POZ było to odpowiednio: 5,45 oraz 1,07. Za najbardziej wpływające na zwyczaje terapeutyczne środowisko lekarskie uznało udział w sympozjach i konferencjach naukowych oraz artykuły w specjalistycznej prasie za najmniej – udział w szkoleniach internetowych.

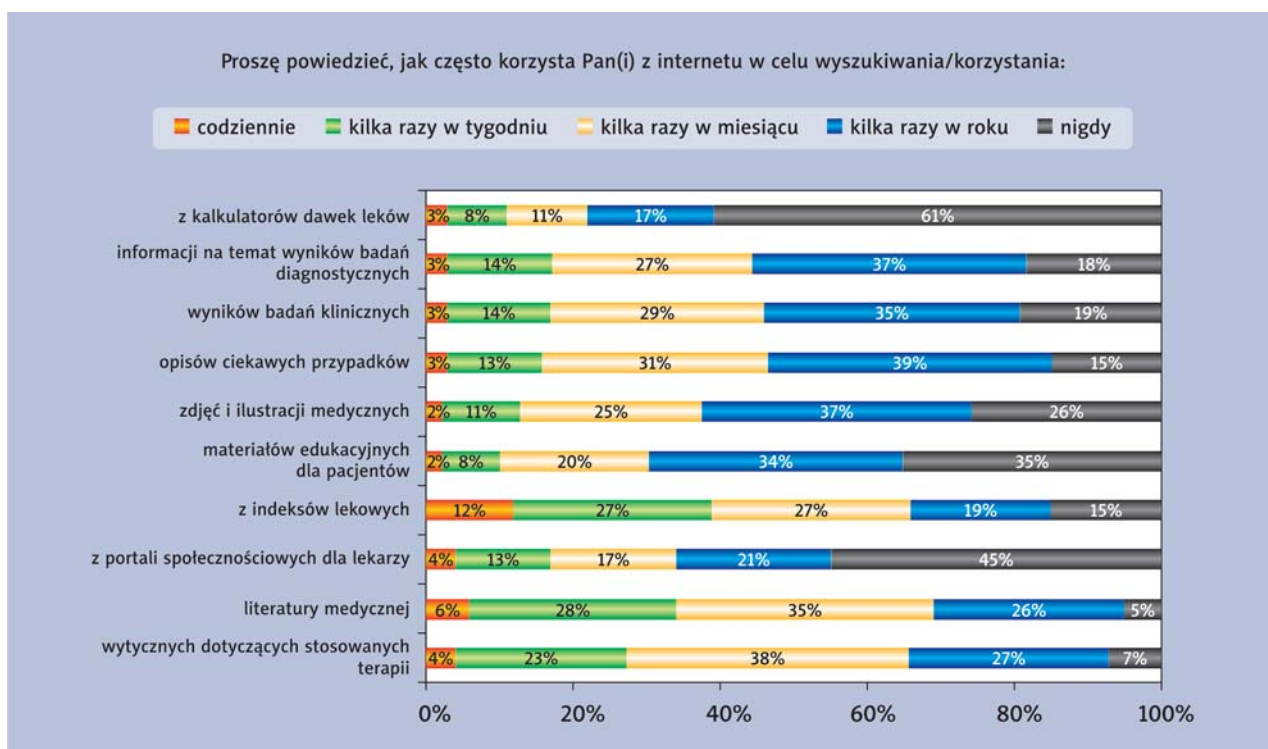
„ Aż 23 proc. lekarzy podaje, że z internetu ściąga wytyczne dotyczące terapii ”

Najpopularniejsze sposoby wykorzystywania internetu

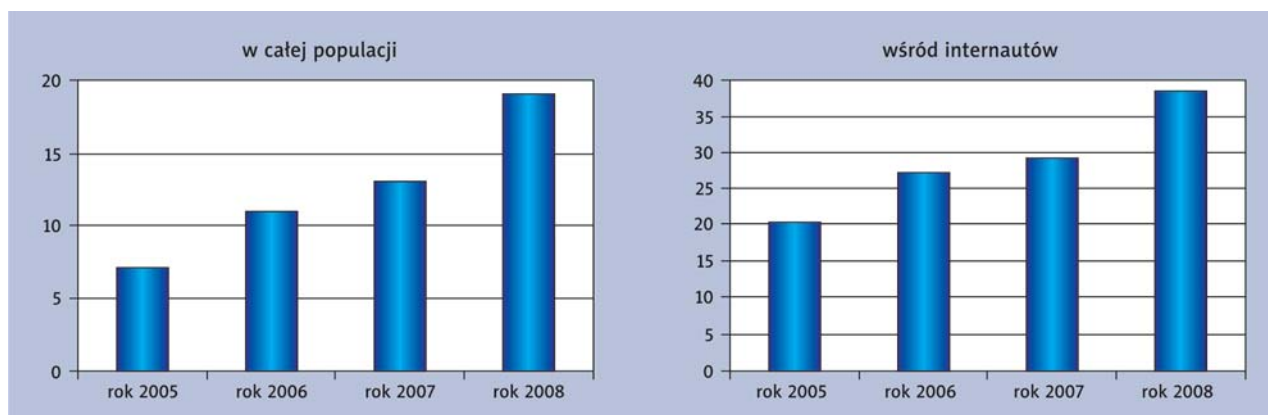
Źródło: GfK Polonia 2010. N = 982 (lekarze specjaliści N = 476; lekarze POZ = 297; farmaceuci N = 209)

Częstość wybranych aktywności lekarzy w internecie

Źródło: GfK Polonia 2010. N = 982 (lekarze specjaliści N = 476; lekarze POZ = 297; farmaceuci N = 209)

Odsetek osób szukających w internecie informacji o zdrowiu

Źródło: GUS. Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Warszawa 2010

Chociaż omawiane wyżej wskaźniki na pewno nie są zadowalające, wyraźnie widać, że spory odsetek lekarzy w sposób aktywny wykorzystuje sieć w procesach leczenia i doskonalenia zawodowego. Mogą oni stanowić koło napędowe procesów informatyzacji sektora ochrony zdrowia.

Badania GUS

Realizacja Programu Informatyzacji Ochrony Zdrowia na lata 2011–2015, czego wyrazem ma być m.in. przygotowywana przez resort zdrowia ustawa o informatyzacji w ochronie zdrowia, wymaga cyklicznych i systematycznych badań nad stanem i postępem informatyzacji ochrony zdrowia w odniesieniu do założonych w programie celów. Sporadyczne badania prowadzone przez ośrodki badania opinii publicznej, chociaż mogą stanowić ważne źródło wiedzy na temat zaawansowania budowy społeczeństwa informacyjnego, nie zastąpią regularnych badań statystycznych. A te, jak się okazuje, w Polsce nie są prowadzone. Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej ustalany corocznie rozporządzeniem Rady Ministrów zawiera co prawda temat „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”, jednakże nie są nim objęte osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w ochronie zdrowia. Fragmentaryczne informacje dotyczące wskaźników społeczeństwa informacyjnego w ochronie zdrowia można uzyskać, analizując wyniki badań gospodarstw domowych z osobami w wieku 16–74 lat i ich członków w tym wieku. Wynika z nich, że w latach 2005–2008 zdecydowanie wzrosła liczba osób szukających w internecie informacji na temat zdrowia. Koresponduje to z wynikami badań ankietowych przeprowadzonych przez ekspertów MSWiA podczas prac nad Strategią Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w Polsce do roku 2013, w których stwierdzono, że usługi on-line polegające na dostępie

„ Ponad 80 proc. lekarzy wykorzystuje internet do doskazywania się oraz w celach zawodowych „

do wykazu placówek medycznych w swoim województwie i ich świadczeń zostały uznane za ważne przez 69 proc. respondentów. Wyniki badań GUS potwierdzają równocześnie, że Polacy zdecydowanie rzadziej korzystają w powyższym celu z sieci niż pozostali mieszkańcy Unii Europejskiej. W Holandii w 2008 r. odsetek ten wyniósł 46 proc., w Niemczech 41 proc., a we Francji 40 proc. badanych.

Badania dotyczące e-zdrowia w regionach

Jednym z elementów Programu Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Województwa Podlaskiego jest badanie poświęcone e-zdrowiu. Chociaż ograniczone do jednego regionu, będzie ważne dlatego, że po raz pierwszy w Polsce zostanie przeprowadzone według wzorca zalecanego przez Komisję Europejską. Opracowano 4 tys. pytań do pacjentów, lekarzy rodzinnych, lekarzy specjalistów, pielęgniarek, farmaceutów i personelu IT w szpitalach. Przedmiotem badań będą m.in. dostępność komputerów i internetu w placówkach opieki zdrowotnej, cele ich wykorzystywania (umawianie się na wizyty, konsultacje, dostęp do dokumentacji medycznej), stosunek personelu do rozwiązań e-zdrowia, wysokość wydatków na e-zdrowie, poziom umiejętności dotyczących urządzeń IT. Pierwsze wyniki mają być znane pod koniec marca. Będzie można je potraktować jako pilotaż, gdyż posłużą m.in. do opracowania propozycji ogólnopolskich, cyklicznych badań w tym zakresie.

Krzysztof Nyczaj